

DEO OPTIMO MAX.
UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS,
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Martis vicesimo-
tertio mensis Martii, anno Domini M. DCC. XLV.

M. CLAUDIO DELAVIGNE DE FRECHEVILLE,
Medico Regis, Domûs Reginæ & Serenissimæ Delphinæ
ordinario, Doctore Medico, Præside.

An quò uberior Transpiratio, eò parcior Fluxus mensstruus?

I.

EXCRETIO ea corporis functio esse intelligitur, quâ quid corpore eliminatur. Duplex materies eliminanda, solida, ut sunt alvinæ fæces, liquida verò, ut sunt vari humores, qui per varia diversaque corporis ostia foràs propelluntur. Horum alii per cola secretoria à sanguine secernuntur, priusquàm exernantur, alii per venarum arteriarumve hiantium meatus statis temporibus profluunt, cuiusmodi sunt hæmorrhoides, fluxus mensstruus. Nimirum cum nullibi non fluat sanguis, omnium humorum fons uberrimus; cumque nusquam non prematur à lateribus, propellatur à tergo, vicissimque premat ipse, quos pererrat, canales, necessum est primò, ut perpetuò continuatur, deinde, ut in vasorum parietes arietet. E sanguinis commi-

nutione nascitur variorum humorum secernendorum facilitas, excernendorumque necessitas; ex impetu verò sanguinis in ipsa, quibus continetur, vasa, horum parietes coguntur cætenus à se invicem recedere, quâtenus distenduntur, unde sic aliquando hiant, ut purum putumque sanguinem effundant. Est ubi vasa secretoria ad unum omnia certam determinatamque humorum quantitatem extrudunt, est etiam, ubi nunc hæ, nunc illæ excretioni dicatæ partes solito plus evomunt, imò immensam ferè humorum quantitatem è sinu suo eructant. Quid fiet, inquires, de cæteris excretionum organis? An non illa pari studio in excretionem incumbunt? Minimè quidem. Nam quò uberior est ad hoc, quàm ad illud organum sanguinis affluxus, eò copiosior in altero, eò parcius in altero humorum excretio.

I I.

MICROCOSMUM macrocosmo similem esse majores nostri haud abs re pronuntiarunt. Memoriam proditum est, Tyrum urbem Phœnicæ celeberrimam, ob circumfusum undequâque procellosum mare, ab Alexandro Magno vix expugnari potuisse; at consecutis paucis deinde sæculis in sicco hæsisse, quòd aquæ, quarum munimento cingeretur, aliò divertissent. Idem de Pharo Ægypti gravissimorum scriptorum fide confirmatur, Quò autem recessisset aquarum immensa moles, nisi in aliquod littus remotum exundasset? Quid hoc, inquires, ad rem nostram? Mutato nomine de corpore humano de-que humani corporis humoribus historia narratur. Nam si corporis humani fucci affatim & solito uberius in excretoria unius partis impingant vasa, quò fieri potest, ut alterius partis excretoria vasa suo vectigali non fraudentur eâ proportionem, quâ fucci in hæc, quàm in illâ exundant minus? Sic laxatâ paulò magis alvo, minor in ore salivæ proventus; sic urinâ prætermo dum affluente, sæcum dejectio rarior observantur. Quòd si fæces crebrè celeriterque exturbentur, arent fauces, siccatur lingua, asperatur palatum, ut accidit in Diarrhœa. Econtra in Ptyalismo alvus præ ariditate vix quidquàm aut molitur, aut potest ejicere. Quis verò nescit æstate fervidâ aperiri laxariæ cutis poros; hinc perspiratio insigniter augetur, dum minuitur urinæ per renum tubulos secretio & per vesicam excretio. Quòd si transpiratio eò provehatur, ut humorum exhalandorum molecule ex insensilibus in jam sensiles ad cutis superficiem sub formâ sudoris coalescant, & transpirationis vis per aliquod tempus non remittat, illicò penè feriantur renum tubuli, vix habet vesica, quò se exoneret. Interim urinam per cutis spiracula foràs ferè totam abigi quis inficiabitur? An non hoc odor, sapor cæterarumque, quas deprehendas in sudore, urinæ proprietates satis superque declarant? Nec urinam modo in sui materiam vertit, & ad se transfert perspiratio, sed alios etiam quovis corporis succos depopulatur, nequidem relicto menstruo mulierum fluxu, quem sui juris, pro virum modo, facit.

I I I.

CUTIS, perspirationis organum, triplici præsertim constat laminâ; cuticulâ nempe, membranâ retiformi & cute propriè dictâ. Qui quartam cutis partem admittunt papillas nerveas è cute propriè dictâ prominentes, alucinentur illi, nec ne, nihil ad nos. Cuticula, licet vasis destituta, tamen est poris, nisi densitas obstit, nusquam non pervia, ut pote è squammis sibi invicem accumbentibus conflata. Membrana retiformis, tum omnis generis vasa in suâ perreptare substantiâ finit, tum cucullos fasciculis nerveis è cute pro-

prædictâ protuberantibus suppeditat vix numerabiles. Facit hujus membranæ contextus laxior, ut erumpentibus è subjectâ cute succis via fiat vi; facit etiam ut ad suprâ positam cuticulam tactus sensus faciliè traducatur. Cutis propriè dicta ex intertextis inter se multiplicatisque mirum in modum innumeris vasorum sanguiferorum, nervorum membranarumque propaginibus coalescit. Ex hac velut secundissimâ parente existunt exporrigunturque ad cuticulam usque tubuli, qui in excernendam transpirationis materiam insensilem conspirant omnes, quamvis alii sensile sebum, alii pilos emittant. Huc adde vel ipsos vasorum sanguiferorum poros, è quibus continuo avolat liquor subtilissimus atque tenuissimus; unde senectutis mortisque, vel sine morbo, nascitur partim necessitas. Præterea cutis universi corporis integumentum, cum habeat superficiem quâvis aliâ parte corporis longè majorem, porosque admittendæ emittendæque excretionum materiæ maximè opportunos, reperietur ne quispiam sanæ mentis, qui non ultrò fateatur cutem princeps in nobis esse excretionum organum? Sanctorii staticam evolve. Mirum quantum humano corpori vel unius diei spatio perspirationis non auctæ beneficio decedat. At in auctâ transpiratione quid fiet? Omnes omnino corporis succi in poros, tum patentissimos, tum in superficie quàm amplissimâ excavatos, quâ data porta, confluent; præsertim verò humores à plethorâ oriundi, in quibus non ultimum tenet locum fluxus mulierum menstruus. Consuluisse sceminarum sanitati videtur præpotens deus, qui voluerit uteri aut ad excretionem pigrioris, aut sub iniquo sanguinis menstrui pondere laboraturi vices à cute posse suppleri.

I V.

UTERUS in Hypogastrio vesicam inter & intestinum rectum ad divaricationem usque ossium pubis protenditur. Ex utero propriè dicto & vaginâ præsertim constat. Uterus propriè dictus inversi piri figuram æmulatur, & à fundo latiori in satis angustum collum desinit. Deprehenditur esse firmissimæ densissimæque texturæ, quam efficiunt arteriæ venæque in ramos numero prope modum infinitos dispersitæ, nervi, & membranæ cujusdam tendinosæ filamentorum silva. Uterus non nisi post aliquot annos, quos certò non definias, ab affluente solito copiosius sanguine intumescit & gravatur, donec factâ in dies novi sanguinis accessione, expedire se molesto pondere cogitur. Quò, inquires, modo? Disrumpuntur arteriolarum extrema, unde in uteri cavum stillat purpureus latex, per vaginæ orificium, sibi exitum quæsiturus. Nec satis est semel uterum hac sarcinâ liberari. Recurrit identidem stato tempore, quod in feminis sanis ad unius serè mensis extendi curriculum animadvertimus. In ætate provectiori, cujus terminos non indigites, excretiones menstruæ prorsus cessant atque evanescent. Verùm tempore inter-medio, nisi catamenia ad naturæ normam profundantur, quæ morborum, hinc pullulat ilias? Quid ingruenti occurrit periculo? Quid imminens avertet malum? Transpiration. Nam cum sanguis præ nimiam suam ad uterum affluentis copiâ exitum sibi ipse præcludat, quò rationi consonum magis, quàm, ut è liquoris mole aliquid intercipiatur, quò facilius pars liquoris reliqua possit in arteriarum uteri capillarium extrema vim suam disrumpendo exerere? Intercipi autem qui possit efficacius, quàm transpirationis beneficio, quæ à corporis centro ad peripheriam redundantem luxuriantemque sanguinem eò facilius avocatur, quòd in corporis centro vasivæ uterinis regurgitet sanguis; Asserimus tamen catamenio-

rum materiam, redundantem videlicet in vasis sanguinem, pro transpirationis ratione, posse vel partim, vel omnino per cutis meatus excludi.

V.

PLETHORÆ in foeminis & sanguinis in utero regurgitantis causa multiplex: praesertim vita deses, liberalior cibi euehymi usus, cutis densitas à flacciditate orta, vasa demum uterina præ cæteris omnibus dilatari distendique docilia, & proinde infarctui quàm maximè opportuna. Natam cum foeminis desidiâ probat mollior earum textura, suadet vitæ, quàm in umbrâ ducunt, necessaria connexio. At rure, dices, reperias quæ nihil non suscipiunt perferuntque laboris & operis, viris pares. Non diffitemur. Quid inde? Huiusmodi foeminæ fluxum menstruum aut nullatenus, aut vix experiuntur. Fruuntur tamen interim prosperâ valetudine, &, cum res fert, numerosâ prole domum beant: Nimirum assiduo, cui assueverunt, labore corpus induratur, firmantur muscoli, elater accedit cuti, cujus è spiraculis humor expulrit superfluus, alioquin in facilè extensilem uteri substantiam facilè decubiturus. Euechymum cibum appellamus illum, qui gustu suavis, succi plenus in chylum facilè convertitur. Hujus indolis cibi quis avidior quàm foemina? An non indè scaturiet uberrima sanguinis copia, quæ tractu temporis prætermo- dum aucta redundantem sui portionem dum amolitur, uteri vasis allidit? Non allideret autem, si vasa cutis excretoria satis aperta, firma, elastica vagum & toti corpori grave humorem ad se, ut pote permeari facillima, accellerent allicerentque. Cutis densitas, si quando contingit in viris, contrâ quàm in foeminis, rigiditate compensatur. Secus viri hæmorrhoidum fluxui, ut foeminæ menstruo, essent obnoxii. Quid plura? Concludamus.

Ergò quò uberior Transpiratio, eò parcius Fluxus menstruus.

Proponebat Parisiis BARTHOLOMÆUS - TUSSANUS
LE CLERC, Rothomagensis, saluberrimæ Facultatis
Parisiensis Baccalaureus Medicus, A. R. S. H.
1745. à sextâ ad meridiem,